

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PAMATNOSTĀDNE (ES) 2015/856**(2015. gada 12. marts),****ar ko nosaka Vienotā uzraudzības mehānisma ētikas regulējuma principus (ECB/2015/12)**

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PADOME,

ņemot vērā Padomes 2013. gada 15. oktobra Regulu (ES) Nr. 1024/2013, ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību ⁽¹⁾ (turpmāk – “VUM regula”), un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu saistībā ar 6. panta 7. punktu,

tā kā:

- (1) Eiropas Centrālā banka (ECB) piešķir īpašu nozīmi korporatīvajai vadībai, saskaņā ar kuru Vienotā uzraudzības mehānisma (VUM) uzmanības centrā ir atbildība, caurredzamība un augstākie ētikas standarti. Šo principu ievērošana ir Eurosistēmas uzticamības pamatelements, un tā ir būtiska tam, lai nodrošinātu Eiropas pilsoņu uzticību.
- (2) Tāpēc tiek uzskatīts par vajadzīgu izveidot VUM ētikas regulējumu, ar ko nosaka ētikas standartus, kuru ievērošana nodrošina tās uzticamību un reputāciju, kā arī sabiedrības pārliecību par ECB un nacionālo kompetento iestāžu (NKI), kuru dalībvalstis piedalās VUM, struktūrvienību locekļu un darbinieku integritāti un neitralitāti (turpmāk – “VUM ētikas regulējums”). VUM ētikas regulējumu veido šī pamatnostādne, ar kuru nosaka principus, labākās prakses kopums šo principu īstenošanai un iekšējie noteikumi un prakse, ko izmanto ECB un katra NKI.
- (3) Obligātajiem standartiem attiecībā uz iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu būtu jāpastiprina šādas ļaunprātīgas izmantošanas novēršana, ko veic ECB vai NKI struktūrvienību dalībnieki vai to darbinieki, un lai novērstu iespējamus interešu konfliktus privātu finanšu darījumu dēļ. Šajā nolūkā VUM ētikas regulējumā būtu skaidri jādefinē galvenie jēdzieni, kā arī dažādu iesaistīto struktūrvienību lomas un atbildība. Turklāt, papildinot vispārējo iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu, regulējumā būtu jānosaka papildu ierobežojumi personām, kurām ir piekļuve iekšējai informācijai. VUM ētikas regulējumā būtu jānosaka arī prasības noteikumu ievērošanas kontrolei un ziņošanai par neievērošanas gadījumiem.
- (4) VUM ētikas regulējumā būtu jāiekļauj obligātie standarti attiecībā uz interešu konfliktu novēršanu un dāvanu un viesmīlības apliecinājumu pieņemšanu.
- (5) VUM ētikas regulējums būtu jāpiemēro, veicot uzraudzības uzdevumus. Būtu vēlams, ka ECB un NKI piemēro līdzvērtīgus standartus darbiniekiem vai trešajām personām, kas veic citu uzdevumu izpildi.
- (6) Šīs pamatnostādnes noteikumi neierobežo piemērojamos nacionālos tiesību aktus. Ja piemērojami nacionālie tiesību akti neļauj NKI īstenot kādu šīs pamatnostādnes noteikumu, NCB par to būtu jāinformē ECB. Turklāt attiecīgajai NKI būtu jāizvērtē iespējas veikt tai pieejamos pasākumus nacionālo tiesību aktu ierobežojumu novēršanai.
- (7) Šīs pamatnostādnes normas neierobežo ECB Padomes locekļu Ētikas kodeksu ⁽²⁾ un Uzraudzības valdes locekļu Ētikas kodeksu ⁽³⁾.
- (8) Lai gan VUM ētikas regulējums attiecas tikai uz uzraudzības uzdevumu veikšanu, ECB Padome pieņēmusi līdzvērtīgu ētikas regulējumu attiecībā uz Eurosistēmas uzdevumu izpildi, ko veic ECB un nacionālās centrālās bankas ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Centrālās bankas Padomes locekļu Ētikas kodekss (OV C 123, 24.5.2002., 9. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Centrālās bankas Uzraudzības valdes locekļu Ētikas kodekss (OV C 93, 20.3.2015., 2. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādnes (ES) 2015/855 (2015. gada 12. marts), ar ko nosaka Eurosistēmas Ētikas regulējuma principus un atceļ Pamatnostādni ECB/2002/6 par obligātajiem standartiem, kas Eiropas Centrālajai bankai un valstu centrālajām bankām jāievēro, veicot monetārās politikas darbības un ārvalstu valūtas maiņas darbības ar ECB ārvalstu valūtas rezervēm un pārvaldot ECB ārvalstu valūtas rezerves aktīvus (ECB/2015/11) (skatīt šā Oficiālā Vēstneša 23. lpp.).

IR PIENĒMUSI ŠO PAMATNOSTĀDNI.

I SADAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Definīcijas

Šajā pamatnostādņē:

- 1) "nacionālā kompetentā iestāde" (NKI) ir nacionālā kompetentā iestāde VUM regulas 2. panta 2. punkta izpratnē. Šī definīcija neierobežo nacionālo tiesību aktu regulējumu, kurā konkrēti uzraudzības uzdevumi ir uzticēti nacionālajai centrālajai bankai (NCB), kurai nav NKI statusa. Atbilstoši tam šajā pamatnostādņē lietota atsauce uz NKI attiecas arī uz NCB saistībā ar nacionālajos tiesību aktos tai uzticētajiem uzdevumiem;
- 2) "iekšējā informācija" ir sensitīva tirgus informācija, kas attiecas uz ECB uzticēto uzraudzības uzdevumu izpildi un kas nav publiskota vai nav pieejama sabiedrībai;
- 3) "sensitīva tirgus informācija" ir precīza informācija, kuras publicēšanai varētu būt būtiska ietekme uz aktīvu cenām vai cenām finanšu tirgos;
- 4) "iekšējās informācijas lietotājs" ir struktūrvienības dalībnieks vai darbinieks, kuram ir pieeja iekšējai informācijai, kas nav vienreizēja pieeja;
- 5) "darbinieks" ir jebkura persona, kurai ir darba attiecības ar ECB vai NKI, izņemot tās personas, kurām uzticēti tikai tādi uzdevumi, kas nav saistīti ar uzraudzības uzdevumu izpildi saskaņā ar VUM regulu;
- 6) "struktūrvienību dalībnieki" ir ECB vai NKI lēmējinstītūciju un citu iekšējo struktūru dalībnieki, kas nav darbinieki;
- 7) "finanšu sabiedrības" ir finanšu sabiedrības Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 549/2013 ⁽¹⁾ 2. sadaļas 2.55. punkta izpratnē;
- 8) "interesu konflikts" ir situācija, kurā struktūrvienību locekļiem vai darbiniekiem ir personīgas intereses, kas var ietekmēt vai var šķietami ietekmēt to pienākumu neatkarīgu un objektīvu izpildi;
- 9) "personīgas intereses" ir struktūrvienību locekļu vai darbinieku, to ģimenes locekļu un citu radnieku vai draugu loka un ciešu paziņu jebkuri finansiāli vai nefinansiāli ieguvumi vai iespējamie ieguvumi;
- 10) "priekšrocība" ir jebkura dāvana, viesmīlības apliecinājums vai cits finansiāls vai nefinansiāls ieguvums, kas objektīvi uzlabo saņēmēja finanšu, juridisko vai personīgo stāvokli un kas saņēmējam citādi nepienākas.

2. pants

Piemērošanas joma

1. Šī pamatnostādne attiecas uz ECB un NKI, veicot ECB uzticētos uzraudzības uzdevumus. ECB un NKI iekšējie noteikumi, kas pieņemti, pildot šīs pamatnostādnes normas, attiecas uz to struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem.
2. ECB un NKI cenšas, ciktāl tas juridiski iespējams, attiecināt pienākumus, kas noteikti, īstenojot šīs pamatnostādnes normas, uz personām, kuras iesaistītas uzraudzības uzdevumu izpildē, bet kuras nav darbinieki.
3. Šīs pamatnostādnes noteikumi neliedz ECB vai NKI piemērot stingrākus ētikas noteikumus savu struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 549/2013 (2013. gada 21. maijs) par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā (OV L 174, 26.6.2013., 1. lpp.).

*3. pants***Funkcijas un pienākumi**

1. ECB Padome šajā pamatnostādņē nosaka VUM ētikas regulējuma principus un apstiprina labāko praksi šo principu īstenošanai, ņemot vērā tās pienākumu noteikt korporatīvo un ētikas kultūru VUM līmenī.
2. Revīzijas komiteja, Iekšējā audita komiteja un Organizācijas attīstības komiteja tiek iesaistīta VUM ētikas regulējuma piemērošanā un kontrolē savu attiecīgo pilnvaru ietvaros.
3. ECB un NKI nosaka funkcijas un pienākumus struktūrvienībām, nodaļām un darbiniekiem, kas vietējā līmenī īsteno, piemēro un kontrolē VUM ētikas regulējumu.

*4. pants***Komunikācija un informētības veicināšana**

1. ECB un NKI savus iekšējos noteikumus, kas īsteno šo pamatnostādni, formulē skaidri un caurredzami, paziņo tos savu struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem un nodrošina, ka šie noteikumi ir viegli pieejami.
2. ECB un NKI veic pienācīgus pasākumus, lai veicinātu savu struktūrvienību locekļu un darbinieku informētību, lai tie saprastu savus pienākumus saskaņā ar VUM ētikas regulējumu.

*5. pants***Noteikumu ievērošanas kontrole**

1. ECB un NKI kontrolē, kā tiek ievēroti noteikumi, kas īsteno šo pamatnostādni. Kontrole ietver regulāru un/vai neregulāru noteikumu ievērošanas pārbaūžu veikšanu. ECB un NKI paredz pienācīgas procedūras, lai ātri reaģētu un novērstu neievērošanas gadījumus.
2. Noteikumu ievērošanas kontrole neierobežo iekšējos noteikumus, kas paredz iekšējo izmeklēšanu gadījumos, ja ir aizdomas par to, ka struktūrvienības loceklis vai darbinieks pārkāpis noteikumus, kas īsteno šo pamatnostādni.

*6. pants***Paziņošana par noteikumu neievērošanas gadījumiem un to pārbaude**

1. ECB un NKI apstiprina iekšējās procedūras ziņošanai par noteikumu, kas īsteno šo pamatnostādni, neievērošanas gadījumiem, t. sk. noteikumus attiecībā uz ziņošanu par pārkāpumiem saskaņā ar piemērojamiem normatīvajiem aktiem.
2. ECB un NKI pieņem pasākumus, lai nodrošinātu pienācīgu aizsardzību personām, kas paziņo par noteikumu neievērošanas gadījumiem.
3. ECB un NKI nodrošina, ka noteikumu neievērošanas gadījumi tiek pārbaudīti, t. sk. tiek attiecīgi piemēroti proporcionāli disciplinārie pasākumi saskaņā ar piemērojamiem disciplinārajiem noteikumiem un procedūrām.
4. ECB un NKI par svarīgiem noteikumu, kas īsteno šo pamatnostādni, neievērošanas gadījumiem bez liekas kavēšanās ar Organizācijas attīstības komitejas un Uzraudzības valdes palīdzību ziņo ECB Padomei, ievērojot piemērojamās iekšējās procedūras. Steidzamos gadījumos ECB vai NKI par noteikumu neievērošanas svarīgu gadījumu var ziņot tieši ECB Padomei. Visos gadījumos ECB un NKI paralēli informē arī Revīzijas komiteju.

II SADAĻA

IEKŠĒJĀS INFORMĀCIJAS ĻAUNPRĀTĪGAS IZMANTOŠANAS NOVĒRŠANAS NOTEIKUMI

7. pants

Iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas vispārējs aizliegums

1. ECB un NKI nodrošina, ka to struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem ir aizliegts ļaunprātīgi izmantot iekšējo informāciju.
2. Aizliegums ļaunprātīgi izmantot iekšējo informāciju attiecas vismaz uz: a) iekšējās informācijas izmantošanu privātiem darījumiem savā vārdā vai trešo personu vārdā; b) iekšējās informācijas atklāšanu citām personām, ja vien šāda atklāšana netiek veikta profesionālo pienākumu izpildes laikā un tikai personām, kurām tas nepieciešams; un c) iekšējās informācijas izmantošanu, lai liktu vai ieteiktu citām personām veikt privātus finanšu darījumus.

8. pants

Īpaši ierobežojumi iekšējās informācijas lietotājiem

1. ECB un NKI nodrošina, ka piekļuve iekšējai informācijai ir atļauta tikai tiem struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem, kuriem piekļuve šādai informācijai vajadzīga pienākumu izpildei.
2. ECB un NKI nodrošina, ka uz visiem iekšējās informācijas lietotājiem attiecas īpaši ierobežojumi svarīgiem privātiem finanšu darījumiem. Privātu finanšu darījumu uzskata par svarīgu, ja tas ir cieši saistīts ar uzraudzības uzdevumu izpildi vai par tādu var tikt uzskatīts. ECB un NKI savos iekšējos noteikumos iekļauj šādu svarīgu darījumu sarakstu, kurā cita starpā iekļauj:
 - a) darījumus ar akcijām un obligācijām, ko emitējušas finanšu sabiedrības, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā;
 - b) īstermiņa tirdzniecību, t. i., kāda finanšu instrumenta pirkšanu un tai sekojošu pārdošanu vai pārdošanu un tai sekojošu pirkšanu noteiktā atsauces periodā;
 - c) darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem, kas saistīti ar a) apakšpunktā minētajiem finanšu instrumentiem un kolektīvo ieguldījumu shēmām, kuru galvenais mērķis ir ieguldīt šādos finanšu instrumentos.
3. ECB un NKI pieņem iekšējos noteikumus, kuros nosaka īpašus ierobežojumus iekšējās informācijas lietotājiem, ņemot vērā efektivitātes, lietderības un proporcionalitātes apsvērumus. Šādi īpaši ierobežojumi var ietvert kādu no šiem ierobežojumiem vai to kombināciju:
 - a) noteiktu finanšu darījumu aizliegums;
 - b) iepriekšējas atļaujas prasība noteiktiem finanšu darījumiem;
 - c) iepriekšējas vai vēlākas ziņošanas prasība noteiktiem finanšu darījumiem; un/vai
 - d) embargo periodi noteiktiem finanšu darījumiem.
4. ECB un NKI var izvēlēties šos īpašos ierobežojumus piemērot darbiniekiem, kas nav iekšējās informācijas lietotāji.
5. ECB un NKI nodrošina, ka to svarīgo privāto finanšu darījumu saraksti var tikt ātri pielāgoti, lai atspoguļotu ECB Padomes lēmumus.
6. ECB un NKI savos iekšējos noteikumos nosaka nosacījumus un aizsargmehānismus, saskaņā ar kuriem struktūrvienību locekļi un darbinieki, kuri savu privāto finanšu darījumu pārvaldību uztic neatkarīgām trešajām personām saskaņā ar rakstiski aktīvu pārvaldības līgumu, tiek atbrīvoti no šajā pantā noteiktajiem īpašajiem ierobežojumiem.

III SADAĻA

INTEREŠU KONFLIKTU NOVĒRŠANAS NOTEIKUMI

9. pants

Interesešu konflikti

1. ECB un NKI izveido mehānismu, kas ļauj izvairīties no situācijām, kurās darbinieka amata kandidātam ir interesešu konflikts iepriekšējās profesionālās darbības vai personīgo attiecību dēļ.
2. ECB un NKI pieņem iekšējos noteikumus, kas prasa to struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem darba attiecību laikā izvairīties no situācijām, kuras var izraisīt interesešu konfliktu, un ziņot par šādām situācijām. ECB un NKI nodrošina, ka gadījumos, kuros tiek ziņots par interesešu konfliktu, ir pieejami pienācīgi pasākumi, lai izvairītos no šāda konflikta, t. sk. atbrīvošana no pienākumiem saistībā ar attiecīgo jautājumu.
3. ECB un NKI izveido mehānismu, kas ļauj novērtēt un izvairīties no iespējamiem interesešu konfliktiem, kas rodas to struktūrvienību locekļu un augsta līmeņa darbinieku, kuri pakļauti tieši izpildinstitūcijām, profesionālās darbības rezultātā pēc darba attiecību izbeigšanās.
4. ECB un NKI, ja vajadzīgs, izveido mehānismu, kas ļauj novērtēt un izvairīties no iespējamiem interesešu konfliktiem, kas rodas to darbinieku profesionālās darbības rezultātā, darbiniekiem esot neapmaksātā atvaļinājumā.

IV SADAĻA

DĀVANU UN VIESMĪLĪBAS APLIECINĀJUMU PIENĒMŠANAS NOTEIKUMI

10. pants

Priekšrocību saņemšanas aizliegums

1. ECB un NKI pieņem iekšējos noteikumus, kas aizliedz to struktūrvienību locekļiem un darbiniekiem pieprasīt, saņemt vai pieņemt apsolījumu saistībā ar priekšrocību saņemšanu viņiem pašiem vai jebkurai citai personai saistībā ar to amata pienākumu veikšanu.
2. ECB un NKI savos iekšējos noteikumos var noteikt atbrīvojumus no 1. punktā noteiktā aizlieguma attiecībā uz priekšrocībām, ko piedāvā centrālās bankas, Savienības iestādes, struktūras vai aģentūras, starptautiskās organizācijas un valdības aģentūras, vai attiecībā uz tradicionāli pieņemtām vai necīgas vērtības priekšrocībām, ko piedāvā privātais sektors, ar nosacījumu, ka pēdējā minētajā gadījumā šīs priekšrocības nav biežas un netiek saņemtas no viena avota. ECB un NKI nodrošina, ka šie atbrīvojumi neietekmē vai nevar tikt uztverti kā tādi, kas ietekmē to struktūrvienību locekļu un darbinieku neatkarību un objektivitāti.
3. Atkāpjoties no 2. punkta, atbrīvojumus nenosaka attiecībā uz priekšrocībām, ko piedāvā kredītiestādes ECB vai NKI darbiniekiem pārbaudu uz vietas vai revīzijas braucienu laikā, izņemot necīgas vērtības viesmīlības apliecinājumus, kas tiek piedāvāti ar darbu saistītu sanāksmju laikā.

V SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

11. pants

Stāšanās spēkā un īstenošana

1. Šī pamatnostādne stājas spēkā dienā, kurā to paziņo NKI.
2. ECB un NKI veic vajadzīgos pasākumus, lai īstenotu šo pamatnostādni un panāktu atbilstību tai, un piemēro šos pasākumus no 2016. gada 18. marta. NKI informē ECB par jebkuriem šķēršļiem šīs pamatnostādnes īstenošanai un ne vēlāk kā 2016. gada 18. janvārī paziņo ECB par dokumentiem un līdzekļiem, kas saistīti ar šiem pasākumiem.

*12. pants***Pārskatu sniegšana un izvērtēšana**

1. NKI katru gadu sniedz ECB pārskatu par šīs pamatnostādnes īstenošanu.
2. ECB Padome izvērtē šo pamatnostādni vismaz reizi trijos gados.

*13. pants***Adresāti**

Šī pamatnostādne ir adresēta ECB un NKI.

Frankfurtē pie Mainas, 2015. gada 12. martā

*ECB Padomes vārdā –
ECB priekšsēdētājs
Mario DRAGHI*
